

ALFÖLD

NEONACIONALIZMUS, AVAGY HÁTRÁBB A MARADIAKKAL

„... Az irodalmat is féltette (Tompa Mihály) az elsőkélyesedéstől, elzülléstől. Valóban, sohasem törtetett érvényesülésre a hazafiasság cégére alatt annyi tehetségtelenség, mint épen ezekben a szomorú években (1851). Banálításokba tévedt még hazafias érzésük is, olyan hangokon adtak nekik kifejezést, melyek disszonáns voltokkal még jobban növelték a nemzet szegényét és fájdalmát.“

Kéky Lajos : *Tompa Mihály*, 1912: 103.

Az epigon nemzedékek banális hazafiasságát észrevenni a múltban és szembeállítani az új, alkotó nemzedékek üldözött hazafiságával: érdemszámba megy. De a jelenre levonni e tényekből a konzekvenciákat: még mindig bűnös merészség. Ma, amikor a különböző irányú hazafiságok harcban állanak egymással, kétszeresen bátor tett az a könyv, melyet *Neonacionalizmus* címmel adott ki Klebelsberg Kunó gróf hirlapi cikkeiből az Atheneum: vállalja azt az ódiomot, hogy szakít a közelmúlt kényelmes ideológiájával és a régi világnak romjain egy új világnak fölépítését hirdeti. *A Széphalom*, amely megindulása óta a haladó magyarság új célkitűzéseinek és a kultúra szupremáciájának orgánuma akart lenni, – tudományban, kultúrpolitikában, művészetben – kötelességszerűen és nagy elégtétellel regisztrálhatja ennek a harcos könyvnek a megjelenését. *Hitel, Három nemzedék, Neonacionalizmus*: olyan könyvsor ez a három mű, amelynek mindenik tagja romokra épít és egy-egy politikai korszak ideológiáját, programját tárja a nemzet elé.

Különösen közélről érinti a neonacionalizmus programja azokat a törekvéseket, amik az Alföld centrumából indulnak ki az ország meghódítására: az új nemzeti program súlypontja épen az eddig elhanyagolt országrészekre esik. Itt már az igazság fölismerése is egy lépés a rekonstrukció felé:

A kormányok a negyvennyolcas Alfölddel szemben kénytelenek voltak a nemzetiségi kerületekre, a nemzetiségi vidékekre támaszkodni, aminek aztán meg volt az ára hidakban és utakban, vasutakban és közintézményekben. Innen van az, hogy amikor Trianon lehántotta rólunk a nemzetiségi vidékeket, itt maradt a szinmagyar Dunántúl és az Alföld – intézményektől üresen. Ezért kellene ezrével az iskolák és száz kilométerével a közutak ...

A korábbi elhanyagoltsággal szemben éreznie kell az alföldi népnek az államhatalom segítő kezét. (38–39. l.)

De nem is csupán programot ad a könyv. Eredményeiről is tud már beszámolni. Az alföldi porból ébredő Duna–Tisza-tája legnagyobb sikere ennek a „neonacionalista“ kultúrpolitikának:

... Míg korábban minden közintézmény csak a nemzetiségi vidékeknek jutott, most az Alföldre koncentráljuk a pénzügyi erőt és most épen az Alföldön épülnek a népiskolák, a klinikák, a kórházak és az utak, valamint a belvizeket lecsapoló csatornák. A nemzeti rekonstrukció nagy művének eredményei leginkább az Alföldön láthatók és a magyar nacionalizmus a nemzeti erőnek ez eredményekből összerakódó folytonos izmosodásától várja a haza sorsának jobbrafordulását. (80. l.)

Ennek az újraéledő Alföldnek rekonstrukciójához azonban csak a kultúra egyedül üdvöztető voltába vetett hiten keresztül lehet eljutni. Két elv áll itt szemben egymással: a kultúra és a gazdasági jólét kérdése, analógiájául annak az antithetikus reformkorszaknak, melyben a politikai és a gazdasági fölszabadulás programja között hánykolódva vérzett a nemzeti energia. Az új program egyesíteni tudja a materiális és a szellemi erőket: a kulturát anyagi intézményekkel építi alá és közmunkákat teremt, épületeket létesítve a lakóhelyre áhító Szellemnek.

Három mozzanattal lehetne jellemezni a *Neonacionalizmus* könyvét: kíméletlenül kimondja az igazságot; mer modern lenni az üldözött modernség idején; tud pregnáns jelszavakat, történelmi igéket alkotni az új ideológia számára.

Az igazság kimondása hálátlan föladat és csak a „merész újítók“ vállalkoznak rá, azok, akiket egy későbbi kor konzervativizmusa aztán fundamentumnak használ ... A könyv ki meri mondani az orthodox és dogmatikus konzervativizmus kegyhajhász-tenyésztő idején (bocsánat a szóért!), hogy szakítanunk kell a közelmúlttal és a nemzeti eszményeket az új idők körülményeihez kell szabni. Ma még átok vár bizonyos fellegrvári magaslatookról erre a merészségre, ugyanaz az átok, amely erdélyi irodalomurukat is – a -miénknél százszor magyarabban – anathémával akarná sújtani ... Pedig „reformkor“ csak egy jövőbe látó nemzedék műve lehet, a múltbanzésés delelő, nyugalmas korszakok privilégiuma:

Valójában egészen ahisztorikus fölfogás lenne, ha valaki azt hinné, hogy elmúlt korokat és azoknak szellemét vissza lehet hozni. Hiszen azok éppen azért múltak el, mert kivesszett belőlük az a csodálatos fluidum, amely eleven korok létketésének titkos érzelmű mozgatója. Ez elmúlt korok is olyanok, mint a halottak; csak az Isten tudná azokat föltámasztani. (41. l.)

Mintha Mussolini inspirálta volna azt a „történelmi optimizmust“, amely az egész könyvet agitativ erővel hatja át. Ez az optimizmus ott a legbátrabb, ahol nemzeti illuziókkal és másfajta optimizmusokkal áll szemben. A keleti ábrándokat csillogtató *turanizmusnak* szemébe meri mondani, hogy

... hiába, ápolnunk kell a kapcsolatokat a hálátlan Nyugattal, tetőtől-talpig európainak kell lennünk, hiszen Európa közepén élünk. Általában mitől sem kell inkább óvakodni, mint a fantasztikumoktól, mert ugyanis nagy hajlam van bennük arra, hogy az élet nagy realitását fel nem ismerve, politikai légvárakat építsünk. (129. l.)

Ugyanez a kíméletlen őszinteség a harmincmillió magyar ábrándját rajzoló *fajvédelem* ügyében:

Ha faji álláspontra helyezkednénk, akkor, hogy csak a hegycsúcsokról beszéljek, baj lenne a Zrínyiekkel, József nádorral, Petőfi vel, Damjanich-csal, Erkel lelle, Munkácsy val, Semmelweis-szel és annyi mással, legjobbaink között, akik nélkül a magyar haza nagyságát és művelődését el sem lehet képzelni. (130. l.)

Az országban való sok romlás okairól és a hazafiságról folytatott vitáknak közepette jól esik olvasni a könyvben, hogy „a hazaszeretet, ha csak pusztá érzelemből áll, érzélgőssé lesz és frázissá válik“ (145. l.). Sajnos, ezt a nagyon is gyakorlati igazságot éppen az irodalmi folyóiratok nem ismerik: vagy kizárják programjukból a magyarság sorsának költői tárgyalását, vagy olyan naiv modorban teszik, hogy ettől a cukrozott irodalomtól nyugodtan alhatnak a magyar költő mennyköveitől rettegő ellenségeink. Az igazi irredenta-irodalom legelőször is a magyar lelket formálja át a tegnapi naivságból a mai problémák fölismerésére. Csak a belső megújulás vezethet expanzív magyarságra:

Manapság a történelmi korok a korszellellemmel együtt gyorsan változnak. Az apa egy más kornak a gyermeke, gondolkozása más korszellellem befolyása alatt fejlődött ki, mint a fiáé, vagy a lányáé. (175. l.)

„A magyar nacionalizmusnak sürgetnie kell a szociális evolúciót ...“: ez a mondat is a könyv bátor kijelentései közé tartozik. Ez az evolúciós irányzat a régi „népies“ beállítású nemzetpolitikának még a stílusával is szakít:

Hamarosan folklórba való kuriózum lesz, ha valaki szeretne szántani és ezért hat ökröt szeretne hajtani ... Valóban rosszul állnánk, ha a rádió és a repülőgép korában, mikor a fejlődés üteme szédít, a magyar kultuszminiszter a kiegyezés kora intézményeinek pusztá konerválására szorítkoznék és nem kreálná azokat az intézményeket, amelyeket a haladó kor megkövetel. (209. l.)

Folytatni a kiegyezés korát nem lehet, az új kor szükségleteinek döntőnek kell lenniök az új magyar embertípus kialakításában, konstruktív, dolgos, alkotó emberekre van szükségünk, akik nem riadnak vissza a trianoni élet ezer nehézségeitől, – ime egypár mondat ebből a gondolatkörből. Irodalmi és művészeti körökben a legnagyobb szimpáthiát az a kijelentés válthatja ki, amely végre hivatalos fórum részéről nyújtja az elismerés pálmáját a modern törekvéseknek:

... ne tévesszék konzervatív barátaim szem elől, hogy azok a kísérletek, amelyeket a történelem folyamán oly célból tettek, hogy állami eszközökkel irodalmi vagy művészeti irányokat elfojtsanak, majdnem kivétel nélkül eredménytelenek maradtak és elég gyakran károsnak bizonyultak és nevetségessé váltak. (299. l.)

Így még nem foglalt állást a maradisággal szemben magyar kultuszminiszter. A magas kultúrának, az *egyetemi gondolatnak* sem akadt még olyan propagátora, mint az az egyéniség, amely a *Neanacionalizmus* sorai mögül kibontakozik. És valamennyi egyetem hálás lehet ezért a parlamenti kijelentésért, amit a hosszú és sok vitára alkalmas adó költségvetési beszédből kiragadunk:

Nagy dolog az egyetemi autonómia, mert védi a gondolatszabadságot, védi a tanszabadságot, legnagyobb palládiuma a tudományok haladásának ... Az az óhajom, hogy ez így maradjon ... (294. l.)

A Ferenc József-egyetem – amelynek alapító királyi oklevelében (1872: 19. tc.) expressis verbis olvasható, hogy „Koloszvárrott a tanszabadság elvének alapján, magyar királyi tudományegyetem állítatik fel“ – szintén ezen az alapelven épül és működik: elsősorban jelenti ennek a megvédelt autonómiának élő létezését ...

Klebensberg Kunó gróf nem tiltakozhatik az ellen, ha könyvének soraiból az ő portréját is

kiolvashatónak véljük. Az a „hivatott“ államférfi, akinek ideálját a könyv 33. és 193. lapjain jellemzi: elsősorban öreá magára illik. Ő az a tudományos elnök, aki nem szobrozza a márványba-merevülő hivatalos nagyképűséget, ő az a publicista, aki tudatosan követi eszményképét, a *reformkort*, amelynek „majdnem valamennyi vezető politikusa tollforgató ember volt, kezdve a nagyon konzervatív Dessewffyn, Széchenyin át Kossuthig“. Újító épen azért, mert konzervatív, azaz követi a magyarság legszentebb hagyományát, a Szent Istvánok és Széchenyiek küzdelmes példáját. Nemzeti értékeinket mindig azok konzerválták legigazabban, akik hozzá tudták kapcsolni a múlt lényegét a folyton megújuló jelenhez. Egy nagyon modern költő szavait idézhetnők erre a haladó magyarságra:

Nem ős, – új szellemre van nálad ma szükség!
Új szellemre, melyet a sírban is áldott
Legnagyobb magyarnak lángelméje álmodt,
Napnyugatra nézve szent irigykedéssel ...

Ez a nagyon modern költő nem más, mint a konzervatív K o z m a Andor.

(Szeged)

Pettykó János

A SZEGEDI SAJTÓ KIS TÜKRE

Az utóbbi időben általános jelszóvá vált az irodalom decentralizációja s ennek érdekében megindult a küzdelem az ország kisebb-nagyobb városai között, hogy Budapest mindent magába olvasztó önkényével szemben a vidék jellegzetes s néha egyedüli értékei is hozzájárulhassanak az új magyarság lelki vázának fölépítéséhez. Az elővárosiasodott közvélemény, mely szívesen intézte el a vidék életerős megmozdulását egy-egy főnnhéjázó, becsmélró nyilatkozattal, nehezen hódolt be e törekvés előtt s minden fiatal akarást, mely nem tudott nagyvárosi-módra mechanizálódni, együgyűségre, szűk látókörre utaló „falusi“ jelzővel bélyegzett meg, hogy féltve védett abszolutizmusán valahogyan csorba ne essék. Ma már azonban tudjuk, hogy ez az elzárkózás s szakadatlan beolvasztási kísérlet hiábavaló volt, mert a vidék kulturája nem föltétlen függvénye a fővárosának s hogy egy kisváros nemcsak külön közigazgatási szervezetet, hanem külön színt és külön tradíciókból táplálkozó speciális szellemet jelent. Aki figyelemmel kísérte az irodalmi áramlatokat, föltétlenül ráeszmélt arra a szinte kizárólagos hatásra, melyet a *genius loci* sugall s egyben az sem kerülhette el figyelmét, hogy íróink legtöbb esetben éppen a vidék erőinek s lelki tartalmának fölhasználásával gazdagították a nemzeti nyelvet s ezzel párhuzamosan a nemzet irodalmát.

Szeged elég későn eszmélt önállóságára s a küzdelemben sem tanusított túlságos buzgóságot, hiszen csak az idén alakult meg az *Alföldkutatók Egyesülete*, mely már öntudatosan tűzte ki céljául Szeged specialitásainak földérintését és kifejlését. Ugyanez a meggondolás készítette a *Széphalom-kört* is arra, hogy megindítsa a *Széphalom* c. folyóiratot, mely tudományos célján és egyetemes jelentőségén kívül, a szétszakadt új magyar irodalom egységesítését írta lohogójára. Általában leszögezhetjük, bármennyire nehezünkre esik is, hogy Szeged város az utóbbi időkig igen részvétlenül foglalkozott a saját ügyeivel s ennek következménye volt az is, hogy számtalan életerősnek ígérkező orgánus elsovadt az Alföldre különben is jellemző közömbösség miatt. A legvakmerőbb vállalkozó tervei is dugába dőltek, mert a várost tökéletesen kielégítette a főváros készlete, a saját öntudatosítására pedig semmit sem áldozott. Itt nem prosperálhattak „befutottak“ és még kevésbbé a fiatalok; mintha a város mentalitásából tényleg hiányzott volna valami nagylelkűség, mely utat enged a fémjelzett értékeknek, épp úgy, mint a merész próbálkozásnak.

A *Széphalmon* kívül ma nincs irodalmi folyóirat Szegeden s ha eltekintünk a *Homokórától*, mely Magyar László szerkesztésében csak az imént indult útra, mint színházi, társadalmi és szépirodalmi hetilap, a szegedi író, a szegedi költő alig talál saját városában olyan ujságot, mely alkalmas irodalmi termékek befogadására. Ez nagy baj s ha elgondoljuk, hogy a, napilapok a legkülönbözőbb politikai irányokhoz igazodnak s hogy ez a harcok elkülönülés természetesen szűkíti meg irodalmi munkák közölhetőségét s egyes írók érvényesülési lehetőségét, tudni fogjuk, hogy a szegedi művész kénytelen előbb-utóbb cserben hagyni eredeti szándékát s vagy átpártol a fővároshoz, még pedig testestül-lelkestül, vagy pedig élete végéig „juhászgyuláskodik“.

A napilapok közül első hely illeti a *Délmagyarországot*, mely Pásztor József szerkesztésében jelenik meg s több mint három esztendő múlra néz vissza. A *Délmagyarország* egyesíti hasábjain a legkiválóbb szegedi írókat és publicistákat, akik közül a következő neveket említhetjük meg: Móra Ferenc, Juhász Gyula, Dettre János, Vér György, Magyar László és Szabó László.

Nem érdemtelen a *Délmagyarország* kiadási vállalkozása sem, Szabó László *Emlékezései*, Juhász *Testamentuma*, Tömörkény *Célszerűségek-je*, Tonelli *Emberi problémái* s az *Emberi miniatűrök*, Móra

Dirbál királyfi-ja, Czibula Antal Nagy diktátor-a s számos fordítás jelent meg a *Délmagyarország* kiadásában. Legújabbán Szabó Lászlónak *Szeged halála és föltámadása* c. műve van sajtó alatt, mely a szegedi árvíz első hiteles története. (Mellesleg jegyezzük meg, hogy a *Délmagyarországot* a Szeged előzte meg Vermes Ernő szerkesztésében, azonban rövid két évi szereplés után betiltottak.)

A *Szegedi Napló* 1925 szeptemberében indult útra konzervatív nemzeti programmal, gróf Tisza István szellemében. Előbb Lakatos Sándor, később Sz. Szigethy Vilmos szerkesztette. 1927 június 1. óta Tölgyes Gyula a lap felelősszerkesztője. A *Szegedi Napló* Bethlen kormányát támogatja s a *Délmagyarország* után a legnagyobb példányszámnak örvend. Nem tévesztendő össze a mai *Szegedi Napló* a régi *Szegedi Naplóval*, melynek tulajdonosa Engel Vilmos, szerkesztője Móra Ferenc volt s amely hat esztendővel ezelőtt szűnt meg.

A *Szegedi Új Nemzedék* irodalompolitikája a budapesti Új Nemzedék nyomdokain halad. Szerkesztője Dobay Gyula. A vállalat hetilapja *Szegedi Hírlap* néven jelenik meg Puska Jenő szerkesztésében.

Legnagyobb példányszámban jelenik meg a *Szegedi Friss Ujság* c. napilap, amely kulturális programját főként a tanyákon és az egyszerű nép körében igyekszik megvalósítani. Szerkesztője Wenner Sándor.

A hetilapok között első helyen áll a *Szegedi Szemle*, amely politikától mentes, „városfejlesztési” közlöny; több mint egy félszázéves buzólkodik programjának megvalósításában és belletrisztikai tevékenységét is fejt ki. Felelősszerkesztője Gerő Dezső, aki pár évvel ezelőtt a külügyminisztérium sajtóosztályának ösztöndíjával Kairóba utazott s ott a *Nil und Palestina* c. német ujságnak lett a főszerkesztője. Jelenleg *Egyiptom* c. könyve van sajtó alatt, melyből egyes szemelvények a *Szegedi Szemlében* már megjelentek. Az ő kiadásában sajtó alatt áll Cs. Sebestyén Károly *Szegedi utcák* c. kulturisztóriai tanulmánya, Lugosi Döme: *Adattár* c. színészettörténeti munkája és Gál Ferenc *Főiskolai törekvések Szegeden 1790–1927-ig* c. műve. Hetilapnak számít a *Hétfői Rendkívüli Ujság* is, mely 1919-ben, a francia megszállás alatt indult meg, Vermes Ernő szerkesztésében. Ma Ligeti Jenő és Wittig Rezső a lap irányítói.

Teljesség kedvéért fölemlítjük még Úr György *Színház* és Opré János *Kritika* c. színházi ujságait, ezek azonban alig ütnek meg az ilyen természetű lapok amúgy sem magas színvonalát. *A Katholikus Tudósító* és a *Református Egyházi Értesítő* Szeged vallásos közönségének nélkülözhetetlen orgánumai.

Tudományos publikációk terén legtöbbet az Egyetemnek köszönhet Szeged. Ebbe a körbe tartoznak a disszertációk sorozatai: Értekezések a F.-J.-egyetem Paedagogiai Intézetéből, Értekezések a F.-J.-egyetem Filozófiai Intézetéből, Études Françaises, Értekezések a F. J.-egyetem Magyar Irodalmi Intézetéből, Kolozsvár–Szegedi Értekezések a Magyar Művelődéstörténet köréből. Az Acta publikációi mellett Szegeden jelennek meg a Föld és Ember, a Folia Cryptogamica és az archaeologiai Dolgozatok című – részben idegen nyelvű – folyóiratok, a Szegedi Tudományos Könyvtár és a Bibó István alapította Nyelvünk és Népünk.

Kétségtelen dolog, hogy Szeged városa az utóbbi esztendő alatt nagyarányú fejlődésen ment keresztül s ha figyelembe vesszük, hogy ennek a föllendülésnek éppen a sokat támadott Egyetem volt egyik előmozdítója, bizvást remélhetjük, hogy az ország második városa előbb-utóbb ténylegesen is a tudományok és művészetek második gócpontjává serdül. Ha nehezen is indul, ha lassan is mozdul az önkifejlesztése e komoly munkája, remélhető mégis, hogy Szeged beleszólást nyer a sokat hangoztatott kulturfőlény magyar irodalmába.

(Szeged)

Berczeli Anzelm Károly

SZEGEDI ALFÖLDKUTATÓ BIZOTTSÁG

Erdély egyeteme, a Ferencz József-Tudományegyetem, kapcsolatban a gróf Mike Imre által megteremtett Erdélyi Múzeum Egyesülettel, Kolozsvárt csaknem félszázadon át dolgozott Erdély történelmi emlékeinek összegyűjtésén, természeti kincseinek a feltárásán, gyűjtötte az adatokat Erdély földjének leírásához s azokat feldolgozta.

A szegedi új otthonban az egyetem tanári testületének figyelme az elhelyezkedés után mind fokozottabban az új környezet, az eddig annyira elhanyagolt Alföld felé fordult. Mind határozottabban jelentkezett az a törekvés, hogy az Alföld déli részének a tudomány mai fegyvereivel való feltárása az egyetem részéről meginduljon. Azonban az ország mai nehéz anyagi helyzetét mérlegelve, gondolni kellett arra, hogy a munka elvégzése tervszerűen és lehetőleg minél kevesebb költséggel történjék. A munkatársak egybegyűjtése, a munkaterv előkészítése, az egész vállalkozásnak a megindítása az egyetem földrajz-professzorának, Kogutowicz Károlynak nevéhez fűződik. 1927. dec. 2-án megalkotta a Ferencz József Tud.-Egyetem *Alföldkutató Bizottságát*, amely 1928. febr. 29-én az egyetem keretén kívül álló szakemberek és a tanulmányozandó területen elhelyezkedő törvényhatóságok vezető embereinek bevonásával *Szegedi Alföldkutató Bizottsággá* alakult. Ez védnökéül választotta gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi minisztert, elnökéül Szeged szab. kir. város polgármesterét, Somogyi Szilvesztert ügyvezető

alelnökéül pedig Kogutowicz Károlyt. A kutatások rendszeresebb végzése érdekében 10 szakosztályt alakítottak: 1. Nyelvészeti és irodalmi; 2. Történelmi; 3. Földrajzi; 4. Szociografiai (társadalomrajzi) és néprajzi; 5. Közegészségügyi; 6. Biológiai; 7. Ásvány-földtani; 8. Fizika-kémiai; 9. Erdészeti; 10. Mezőgazdasági szakosztályt. A megalakult egyes szakosztályok elnökei nagyjából az illető szaknak a szegedi egyetemen katedrával bíró reprezentánsai. Felmerült a szüksége annak is, hogy az egyes szakosztályok alosztályokat létesítsenek.*

A Bizottság munkásságát hirdetik a már eddig is megjelent értekezések. (3 archaeologiai, 5 földrajzi, 4 állattani, 4 növénytan tanulmány, illetve közlemény). Az ügyvezető alelnök agilitásának köszönhető, hogy a vezetése alatt álló *Egyetemi Földrajzi Intézet* részére sikerült különböző hatóságoktól anyagi segítséget kieszközölni s lehetővé tette olyan meteorológiai állomásoknak a felállítását, amelyek az Alföld klímájának tanulmányozását nagy mértékben szolgálják.

Az Alföld megismeréséhez szükséges adatok minél gyorsabban való összegyűjtése végett az egyetem professzorai elhatározták, hogy tanítványaikkal a lehetőséghez képest Alföldre vonatkozó témákat dolgoztatnak fel. Az eddigi kutatások eredménye csak részben volt közölhető, még körülbelül 100 nyomtatott ívre terjedő kézirat vár megjelenésre. Az egyetemi intézetekhez, illetőleg a professzorok által kiadott folyóiratokhoz, amelyek eddig is szolgálták az Alföldkutatás ügyét, közelebből egy újabb folyóirat járul, a Bizottság Néprajzi és Társadalomtudományi, valamint Nyelvészeti és Irodalmi Szakosztályának együttes folyóirata: *Nyelvünk és Népünk*. – A mezőgazdasági, erdészeti, ásvány- és földtani, valamint a földrajzi szakosztály jelenleg olyan irányú kutatásokat is végez, amely kutatásoknak a gazdasági élettel van közelebbi kapcsolatuk.

A Bizottság működésének nevezetes mozzanata az 1928. okt. hó 21-én Szeged-Alsó-Tanyán tartott gyűlés. Ezen megjelent a bizottság védnöke, gróf Klebsberg Kunó közoktatásügyi miniszter, aki látva a már eddig elért eredményeket, megígérte, hogy a kiadásra váró kéziratok kinyomatási költségeinek – 15.000 P-nek – előteremtéséhez hozzájárul, még pedig úgy, hogy 5000 P-t a közoktatásügyi tárca terhére utal ki s kilátásba helyezte, hogy megkeresi a Magyar Tud. Akadémiát hasonló összegnek az Alföldkutató Bizottság részére leendő adományozása végett.

Most, hogy a Bizottság anyagi tekintetben is segítséget nyer, remélhető, hogy az Alföld tudományos megismerése hatalmas lépéssel fog előbbre jutni.

(Szeged)

Schilling Gábor

* Az egyes szakosztályoknak, illetve ezek alosztályainak munkatervezete megjelent a *Föld és Ember* című folyóirat 1927. évfolyamában (166–180. l.) és külön füzetben. Pótlás hozzá: a *Föld és Ember* 1928. évfolyamának legközelebb megjelenő füzeté.